Evropský parlament
2019-2024

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

2023/2129(DEC)

25.1.2024

STANOVISKO

Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

pro Výbor pro rozpočtovou kontrolu

k udělení absolutoria za rok 2022: souhrnný rozpočet EU – Evropská komise (2023/2129(DEC))

Zpravodaj: Robert Biedroń

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Výbor pro rozpočtovou kontrolu jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

A. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je základní hodnotou Unie zakotvenou v článku 2 Smlouvy o Evropské unii; vzhledem k tomu, že článek 8 SFEU zavazuje Unii k odstranění nerovností, podpoře rovnosti žen a mužů a začleňování hlediska rovnosti žen a mužů;

B. vzhledem k tomu, že Evropský parlament opakovaně žádal Komisi, aby prosazovala a prováděla začleňování hlediska rovnosti žen a mužů, sestavování rozpočtu s ohledem na rovnost žen a mužů a posuzování dopadů na rovnost žen a mužů ve všech oblastech politiky Unie, jako je plnění rozpočtu Unie a podávání zpráv;

C. vzhledem k tomu, že v řadě členských států s nízkou porodností by si ženy a páry přály mít děti, ale kvůli ekonomickým problémům se toho vzdávají, a to nikoli na základě volby, ale v důsledku obtížnějších životních a pracovních podmínek, které vedou k vyšší míře nezaměstnanosti žen a ztěžují jim, stejně jako rodičům, výkon jejich příslušných práv v mateřství a otcovství na pracovišti a zhoršují přístup ke kvalitním veřejným službám a zařízením péče o děti; vzhledem k tomu, že je nezbytné zaručit ženám právo na práci, v rámci níž jsou dodržována příslušná práva a kterou není dotčeno právo na mateřství, neboť ženy jsou i nadále nejvíce postiženy a nejvíce diskriminovány; vzhledem k tomu, že příklady této diskriminace zahrnují nátlak zaměstnavatelů při pracovních pohovorech, kdy se žen dotazují na děti a jejich věk, a ekonomický a pracovní tlak na zaměstnankyně, aby nečerpaly mateřskou dovolenou;

D. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů v Unii byla obzvláště zasažena důsledky války na Ukrajině, krizí životních nákladů, jíž jsou ženy neúměrně postiženy, a odmítavého postoje k rovnosti žen a mužů a právům žen, zejména v souvislosti se sexuálním a reprodukčním zdravím a právy v několika členských státech; vzhledem k tomu, že to dále prohlubuje nerovnosti a brání rovnosti žen a mužů;

1. zdůrazňuje, že hledisko rovnosti žen a mužů by mělo být zohledněno a zajištěno ve všech oblastech politiky, ve všech fázích a ve všech opatřeních na zmírnění dopadů, zejména s ohledem na genderové aspekty probíhajících krizí, jako jsou války, klimatická a energetická krize, inflace a odmítavý postoj vůči právům žen, zejména sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům v Unii a na celém světě; zdůrazňuje význam genderového rozpočtování ve všech opatřeních na podporu oživení a zmírnění s cílem využít programů EU ke zmírnění dopadů různých krizí na rovnost žen a mužů;

2. opakuje své znepokojení nad vzájemným vztahem mezi útoky na právní stát, demokracii a lidská práva a odmítavým postojem vůči rovnosti žen a mužů a právům žen; vyzývá Komisi, aby pokračovala ve svém úsilí o posílení právního státu v Unii, zejména pokud jde o právní návrhy zaměřené na ochranu rozpočtu EU v případě všeobecných nedostatků týkajících se právního státu, porušování lidských práv, včetně práv žen, a porušování základních hodnot Evropské unie; vyzývá Komisi, aby prozkoumala hlavní poslání těch, kterým jsou poskytovány finanční prostředky EU, a aby přestala financovat subjekty, které využívají unijní finanční prostředky k oslabení

lidských práv, zejména základních práv žen a rovnosti žen a mužů, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv a práv žen na tělesnou integritu, autonomii a sebeurčení, a zajistila, aby žádnému takovému subjektu nebyly finanční prostředky EU poskytnuty; vyzývá členské státy, aby chránily sexuální a reprodukční zdraví a práva, včetně přístupu k legální a bezpečné péči při umělém přerušení těhotenství, zejména tím, že zajistí dostupnost programů a služeb v oblasti reprodukčního zdraví, které poskytují takové druhy péče a léků, které jsou předpokladem pro dobrovolné plánování rodičovství a pro zdraví matek a novorozenců;

3. bere na vědomí metodiku Komise pro sledování genderových aspektů výdajů od roku 2023; připomíná, že pouze u 2 % rozpočtu Unie bylo vyhodnoceno, že se jedná o rozpočet, jehož hlavním cílem je zlepšit rovnost žen a mužů; vyzývá Komisi, aby toto skóre zlepšila začleňováním hlediska rovnosti žen a mužů od počátku navrhování programu; opakuje, že k plnému pochopení většiny výdajů (73 %), které jsou v současné době hodnoceny jako výdaje s nulovým potenciálem přispět k rovnosti žen a mužů, je zapotřebí dalších informací; se znepokojením konstatuje, že zvláštní zpráva č. 10/2021 zveřejněná Účetním dvorem potvrdila, že rozpočtový cyklus Unie dosud dostatečně nezohledňuje rovnost žen a mužů, neboť hlavní prvky, jako je genderová analýza, genderové cíle a ukazatele a odpovědnost zohledňující rovnost žen a mužů prostřednictvím podávání zpráv, z velké části chybí;

4. vítá práci Komise na nové klasifikaci pro měření dopadu výdajů Unie na rovnost žen a mužů; vyzývá Komisi, aby zajistila, že se tato klasifikace zaměří na přesné a komplexní zachycení dopadu programů na rovnost žen a mužů; vyzývá Komisi, aby s ohledem na konec tohoto volebního období pokračovala ve své práci v oblasti rovnosti žen a mužů, a vyzývá k tomu, aby byl v příštím volebním období jmenován komisař pro rovnost žen a mužů; vítá skutečnost, že rovnost žen a mužů a její systematické začleňování je jednou z horizontálních zásad pro fondy Unie ve víceletém finančním rámci (VFR) na období 2021–2027 a v Nástroji pro oživení a odolnost; nicméně Komisi vyzývá, aby plně provedla doporučení Evropského účetního dvora, a to i v rámci přezkumu stávajícího víceletého finančního rámce v polovině období a provádění Nástroje pro oživení a odolnost; vyzývá Komisi, aby zajistila, že se tato klasifikace zaměří na přesné a komplexní znázornění dopadu všech stávajících programů a fondů; v této souvislosti opakuje, že komplexní metodika sledování rovnosti žen a mužů musí zahrnovat podávání zpráv o negativních dopadech na rovnost žen a mužů;

5. připomíná, že ženy a muži by z Nástroje pro oživení a odolnost měli mít stejný prospěch, zejména s ohledem na rozdíl v odměňování žen a mužů v Unii ve výši 13 %; připomíná, že Komise zavedla posouzení plánů členských států na podporu oživení a odolnosti z hlediska rovnosti žen a mužů pouze ex ante, které odhalilo, že některé členské státy nemají žádná opatření označená jako opatření zaměřená na rovnost žen a mužů; zdůrazňuje proto, že je důležité stanovit takové požadavky na shromažďování údajů, které umožní systematické a komplexní shromažďování údajů rozčleněných podle pohlaví v kontextu všech příslušných politik EU; naléhavě vyzývá Komisi, aby to považovala za prioritu a využila příležitostí ke zlepšení požadavků na shromažďování údajů a ukazatelů v nových právních předpisech a přezkumech, jako je přepracování finančních pravidel pro souhrnný rozpočet Unie; vyzývá Komisi, aby dostála pozitivnímu závazku předsedkyně von der Leyenové prosazovat rovnost žen a mužů při veškeré tvorbě politik, a vyzývá Komisi, aby dostála svým závazkům v rámci strategie

pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025, a zdůrazňuje rovněž, že je třeba učinit mnohem více, neboť v hlavních návrzích Komise v oblasti klimatu, životního prostředí a hospodářství hledisko rovnosti žen a mužů chybí; zdůrazňuje, že v posledních deseti letech se s příchodem hospodářské a finanční krize ztížily životní podmínky žen a dívek v důsledku nerovností v hospodářské, sociální, pracovní a genderové oblasti v rámci členských států i mezi nimi; v této souvislosti připomíná významnou úlohu Evropského institutu pro rovnost žen a mužů při zvyšování informovanosti o rozsahu a příčinách genderové nerovnosti v Unii; vyzývá proto ke zvýšení jeho rozpočtu, počtu zaměstnanců a nezávislosti;

6. opakuje svou výzvu k vytvoření zvláštní rozpočtové položky pro rovnost žen a mužů, zejména v rámci programu Daphne, a to s ohledem na kritickou situaci v oblasti genderově podmíněného násilí, jíž Unie čelí; zdůrazňuje, že je důležité posílit konkrétně zaměřenou iniciativu Daphne navýšením jejích zdrojů, zejména opatření, jejichž cílem je bojovat proti všem úrovním a všem formám genderově podmíněného násilí páchaného na ženách a dívkách a domácího násilí v souladu s čl. 7 odst. 6 nařízení (EU) 2021/692 a náležitě podporovat oběti; dále zdůrazňuje, že je důležité využívat evropské strukturální a investiční fondy, jako je Evropský sociální fond plus (ESF+), na podporu rovnosti žen a mužů, zaměstnanosti žen, posílení postavení žen, zapojení žen do podnikání, vedení a řízení, jakož i zařízení dlouhodobé péče; konstatuje, že studie, kterou si vyžádal výbor FEMM[1], ukazuje, že muži jsou často upřednostňováni před ženami a marginalizovanými skupinami, pokud jde o koncepci dotací a podpory v rámci balíčku „Fit for 55“, jakož i v jiných politikách, programech a financování ekologické transformace;

7. na základě údajů, které jsou v současné době k dispozici, dochází k názoru, že absolutorium za plnění souhrnného rozpočtu EU na rozpočtový rok 2022 lze udělit.

[1] https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU(2022)736899_EN.pdf

PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJ OBDRŽEL PODNĚTY

Zpravodaj prohlašuje na svou výhradní odpovědnost, že neobdržel žádný podnět od subjektu nebo osoby, který musí být uveden v této příloze v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	24.1.2024
Výsledek konečného hlasování	+: 23 –: 4 0: 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Frances Fitzgerald, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Andżelika Anna Możdżanowska, Johan Nissinen, Carina Ohlsson, Sandra Pereira, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Sylwia Spurek, Marco Zullo
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Laura Ballarín Cereza, Sylvie Brunet, Marina Kaljurand, Eleni Stavrou
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Milan Brglez, Rainer Wieland

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

23	+
PPE	Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland
Renew	Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner
The Left	Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

4	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Maria Veronica Rossi

2	0
ECR	Andżelika Anna Możdżanowska
NI	Lívia Járóka

Význam zkratek:
+ : pro
- : proti
0 : zdrželi se